

буде залежати, в першу чергу, від інтенсивності її старіння, тобто проміжку часу, на протязі якого дана інформації може перейти з розряду особливо важливої до важливої та, врешті-решт, корисної або несуттєвої.

У будь-якому випадку втрати від витоку важливої конфіденційної інформації будуть економічними. Лише тривалість їх трансформування може бути різною [2].

Список використаних джерел:

1. Сорокіна Л.В. Діагностика й регулювання стрибків економічного розвитку підприємств / Сорокіна Л.В. // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 2. – С. 93-100.
2. Сорокіна Л.В. Інформаційні технології як інструмент оптимізації управління збалансованим економічним розвитком підприємства / Сорокіна Л.В. // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 10. – С. 189-197.
3. Сорокіна Л.В. Роль актуальних пропорцій в управлінні безпечним розвитком підприємства / Сорокіна Л.В. // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 1. – С. 82-90.

Москаленко М.В.

студент,

Національна академія Служби безпеки України

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАГРОЗ ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, особливо мережі Інтернет, людина стає все більш залежною від інформації, яка її оточує. І соціальні мережі, в яких людина проводить більшу частину свого часу, стають ідеальним інструментарієм впливу на свідомість населення та ведення інформаційних війн. Соціальні мережі стають платформою для поширення політичних ідей, ідеологій та здійснення «кольорових революцій». Проте соціальні мережі відіграють і позитивну роль, особливо для встановлення громадянського суспільства та безперешкодного поширення інформації. Позитивний чи негативний вплив, перш за все, залежить від мети використання інструментарію соціальних мереж [2].

Оскільки людина завжди реагує на значимі для неї події, в соціальних мережах використовуються технології, здатні привернути її увагу до певної проблеми, занепокоїти, викликати негайну реакцію. Це стає чинником виникнення більш витончених форм участі суспільства у політичному житті країни, поширення різного роду ідей та способів вирішення різних соціальних, політичних, економічних і життєвих проблем. Крім того, соцмережі активно використовуються як платформа для здійснення всякого роду маніпулювань і психологічних впливів на окремих користувачів, їх групи та суспільства в цілому.

Такий механізм має високий вплив на соціальні, культурні, економічні та політичні взаємини соціуму. Особливу роль соціальні мережі відіграють у контексті створення умов для проведення змін у суспільній свідомості завдяки поширенню позиції умовної більшості односторонців. У результаті, спираючись на

сукупність своїх поглядів, вони впливають на інформаційний простір, у тому числі деструктивними способами, провокуючи широкий загал на суспільний резонанс і різного роду дії, що можуть призвести до непередбачуваних наслідків.

Саме на підставі цього соціальні мережі повинні розглядатись як джерела формування викликів національній безпеці, які, за певних умов, призводять до соціально-політичної нестабільності, підриву державної безпеки та обороноздатності країни [1].

Соціальні мережі здатні консолідувати цілі суспільні рухи, що створюються для досягнення конкретної мети. У період АТО соціальні мережі сприяють волонтерським рухам, які допомагають, часто ефективніше за державу, українським воїнам у зоні АТО, а також їх родинам. Завдяки соціальним мережам ми довідалися про те, що у нашому суспільстві є велика кількість небайдужих людей, які завжди готові допомагати тим, хто цього потребує. Через соціальні мережі мобілізуються обмануті вкладники, інвестори житлового будівництва, валютні позичальники та ін [3].

В аналізах революційних подій 2013-2014 рр. висловлюється думка, що «Майдан, як подія, народився в Facebook», адже перші протестувальники вийшли на Майдан 21.11.2013 р. листопада одночасно в Києві та Львові після появи в Facebook закликів до протесту проти відмови уряду від євроінтеграції. Facebook і «ВКонтакте» позиціонували себе як рупори протестувальників (Майдану) та протестувальників проти протестувальників (Антимайдану). Зокрема, у перші дні протестів у Facebook були створені новинарні групи Євромайдану (сторінки «ЄвроМайдан – EuroMaydan», «Євромайдан SOS», «Євромайдан Львів» і под.), на яких як відстежувалися події, так і інформувалося про зниклих під час протестів, повідомлялося про нагальні матеріальні потреби і под. Twitter-стрічка в Україні була оперативним джерелом інформування. Зокрема, в перший тиждень протестів (21.11.2013 – 28.11.2013 рр.) найпопулярнішим хештегом серед українських користувачів сервісу мікроблогів був хештег #євромайдан (згадувався в середньому 1,5-3 тис. разів на годину).

Інформаційна активність прихильників Євромайдан викликала протидію, зокрема у формі фейкових повідомлень від тих, хто намагався дискредитувати революційну ідею. Наприклад, через емоційні пости: «Був учора на Євромайдані. Холодно, захворів, завтра вже нікуди не піду». Регулярно поширювалися через усі соціальні мережі повідомлення неправдивого змісту, спрямовані на залякування потенційних учасників протестів і поширення паніки, як-от: отруєння води в деяких населених пунктах, перестрілки у житлових кварталах і под. Українських протестувальників через соціальні мережі, Інтернет-видання активно дезінформували про можливе поширення епідемії туберкульозу на Майдані після знайдення 06.12.2013 р. на Майдані тіла померлого; про можливу епідемію серед людей, що захопили Київську міську державну адміністрацію (за заявами экс-голови О. Попова) і под. Серед інших методів перешкоджання громадянській активності – тролінг та атаки на сторінки активістів/ініціатив/рухів і под.

Соціальні мережі почали використовуватися для озвучення персональних даних представників як Євромайдану, так і Антимайдану. У мережі публікувалися персональні дані співробітників «Беркуту», списки автомайданівців із номерами

їхніх автомобілів і домашніми адресами, що призвело до підпалів машин на вулицях Києва. Інтернет і соціальні мережі в цьому випадку перетворилися в платформу для розміщення компромату для обох сторін протистояння. В деяких групах «ВКонтакте» в кінці січня 2014 р. навіть розміщувалися фотографії та посилання на профайли прихильників Євромайдану.

Соціальні медіа стали платформами для координації протестувальників та організації заходів. Особливою була роль лідерів громадської думки, які використовували свої сторінки у соціальних мережах для публікації розгорнутих постів із обґрунтуванням своєї позиції. Слово в буквальному значенні стало зброєю. Володіти ним і оборонятися від нього – правило виживання у кіберпросторі; Майдан-2014 виробив свою рекомендацію: «Не бачив сам – мовчи. Вважаєш небезпечним – піди й перевір».

Проблема достовірності інформації особливо загострилася під час проведення антитерористичної операції на Сході України. На думку як пересічних користувачів, так і представників влади (зокрема, на той час, очільника СБУ В. Наливайченка), російські спецслужби через соціальні мережі поширюють неправдиву інформацію, щоб посіяти паніку серед українців і дестабілізувати ситуацію. Неодноразово українська сторона зв'язувалася (безрезультатно) із керівництвом та адміністраторами Facebook, який використовують росіяни для поширення неправдивої інформації. Натомість наприкінці серпня 2014 р. завершено урядові переговори з Google щодо запобігання блокування Росією каналу YouTube та інших ресурсів, де викладається правдива інформація про ситуацію в Україні.

Українці активно використовують соціальні мережі для впливу як усередині країни, так і поза на світову громадськість. Наприклад, напередодні червневого (2014) саміту НАТО МЗС України звернулося до українців приєднатися до tweets-storm за хештегом # StopRussianAggression у Facebook та Twitter; це стало своєрідним тролінгом Кремля, а окрім цього ситуація в Україні у такий додатковий спосіб виводилася на світовий рівень і стимулювалося міжнародне обговорення проблеми. «Бомбардували» Twitter і Facebook й іншими хештегами, наприклад, # euromaidan # Ukraine # digitalmaidan [4].

Отже, соціальні мережі помітно впливають на взаємодію державної влади і суспільства. Вони все частіше стають своєрідними посередниками між владою та громадянами через офіційні сторінки політиків та центральних органів, на яких активно пропагуються основні позиції влади. Саме представленість політиків у мережі позитивно впливає на створення їхнього іміджу в очах виборців, адже «ближчі до народу», вони видаються більш чесними та людяними. Проте читаючи новини та повідомлення від представників владних структур, слід враховувати те, що більшість повідомлень спрямовані не поінформувати користувача, а вплинути на нього, нав'язати свою думку [2].

Список використаних джерел:

1. Гіда О. Ф. Соціальні мережі як засіб деструктивних впливів через інформаційний простір [Електронний ресурс] / О. Ф. Гіда. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2013_3_spets
2. Ковалевич Б. В. Соціальні мережі як новий інструмент ведення інформаційних війн у сучасному світі [Електронний ресурс] / Б. В. Ковалевич. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2014_4_24

3. Семченко О. В. Соціальні мережі як суб'єкт формування інформаційного політичного порядку денного [Електронний ресурс] / О. В. Семченко. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2015_17_8

4. Хома Н. М. Роль соціальних мереж у координації протестних акцій [Електронний ресурс] / Н. М. Хома. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2014_15_13

Мотовиловець О.О.

студент;

Ничитайло І.М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Національна академія Служби безпеки України*

СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ

На сьогодні жодна держава не в змозі захистити себе, використовуючи лише військово-технічні засоби. Забезпечення безпеки стає комплексним завданням, до якого входять політичні, економічні, інформаційні та інші заходи. Успішно вирішувати це завдання вдається завдяки оптимальному застосуванню усіх форм та засобів протиборства, включаючи й інформаційне.

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ сторіччя змінюються погляди на головний суб'єкт і об'єкт безпеки. Якщо раніше головним об'єктом захисту були територія, кордони, державний устрій, людські і матеріальні ресурси суверенної держави, то тепер – це інформація. Інформатизація суспільства досягла такого рівня, що людина і не помічає впливу на її життя та свідомість з боку різноманітних інформаційних систем.

Досить стрімкі темпи інформатизації та комп'ютеризації суспільства призвели до появи нової «зброї» та здійснення інформаційного впливу на особу, суспільство, державу. Одним із головних завдань сучасної держави є – гарантування інформаційної безпеки особи, що характеризується захищеністю її психіки та свідомості від небезпечних інформаційних впливів, дезінформування, маніпулювання, пропаганди, психологічного тиску і т.і. [1].

Головною складовою цієї теми є різновиди інформаційних загроз та система понять (визначень), завдяки яким розкриваються сутнісні моменти досліджуваного явища. Варто визначити та розглянути окремо такі поняття впливу на людину, як інформаційний вплив, інформаційно-правовий та психологічний вплив, інформаційні війни та інформаційна зброя тощо [4, с. 15].

Розгляд даної проблематики своєрідно розкриває широкий спектр проблем зокрема з інформаційно-психологічного протиборства. Вивчення цього питання допоможе у формуванні критичного мислення людей для захисту власної свідомості від деструктивних ідеологій та іншого негативного інформаційно-психологічного впливу.

Так, інформаційно-психологічна безпека особи та суспільства є складовою частиною інформаційної безпеки держави і займає важливе місце в політиці держави. Інформаційно-психологічна безпека суспільства та держави є станом